

Anonymiserad version

Översättning

C-279/24 - 1

Mål C-279/24

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

22 april 2024

Domstol som begär förhandsavgörande:

Oberster Gerichtshof (Österrike)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

8 april 2024

Klagande:

AY

Motpart:

Liechtensteinische Landesbank (Österreich) AG

Oberster Gerichtshof har i egenskap av revisionsdomstol [utelämnas] i målet klaganden AY [utelämnas] mot motparten Liechtensteinische Landesbank (Österreich) AG, [utelämnas] Wien 1, angående 140 271,10 euro, på grund av klagandens överklagande i andra instans av dom meddelad av Oberlandesgericht Wien den 16 juni 2023 i egenskap av appellationsdomstol, ref. 3 R 10/23x -70, genom vilken Handelsgerichts Wiens dom av den 18 november 2022, ref. 12 Cg 12/20i-62, bekräftades, fattat följande beslut:

I. Följande frågor hänskjuts till Europeiska unionens domstol för förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF:

1. Ska de rättsliga följderna av köpordrar för finansiella produkter inom ramen för en etablerad affärsförbindelse från en konsument med hemvist i stat A (i det här aktuella fallet Italien) till en bank som är etablerad i stat B (i det här aktuella fallet Österrike) bedömas mot bakgrund av den lag som är tillämplig enligt artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I-förordningen), om villkoren

för att tillämpa artikel 6 i Rom I-förordningen visserligen var uppfyllda i samband med de enskilda orderna, men inte redan när affärsförbindelsen inleddes och parterna vid denna tidpunkt hade valt lagen i stat B för hela affärsförbindelsen enligt artikel 3 i Rom I-förordningen?

2. Om fråga 1 besvaras jakande:

Är undantaget i artikel 6.4 a i Rom I-förordningen tillämpligt när en bank inom ramen för ett avtal öppnar konton för en konsument med hemvist i en annan medlemsstat och därefter på grundval av köpordrar från konsumenten förvärvar finansiella produkter för dennes räkning som registreras på kontona, varvid konsumenten (även) kan placera ordrar genom distanskommunikation?

3. Om fråga 1 besvaras jakande och fråga 2 besvaras nekande: Ska ett lagval som gjorts innan villkoren för tillämpningen av artikel 6 i Rom I-förordningen förelåg anses vara oskäligt, i den mening som avses i artikel 3.1 i rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal [utelämnas], efter det att dessa villkor har blivit uppfyllda om någon hänvisning inte har gjorts i avtalet till rättsföljderna enligt artikel 6.2 i Rom I-förordningen?

II. [utelämnas][vilandeförklaring av målet]

Skäl:

I. Faktiska omständigheter:

- 1 Klaganden (nedan kallad AY eller konsumenten) har hemvist i Italien och har stora kunskaper om finansiella transaktioner samt om kapital- och finansmarknaden på grund av sin yrkeserfarenhet. I det här aktuella sammanhanget handlade han emellertid inte i ett syfte som kan hänföras till hans närings- eller yrkesverksamhet. År 2013 öppnade konsumenten ett värdepapperskonto och ett checkkonto hos motparten, Liechtensteinische Landesbank (nedan kallad banken), med säte i Österrike. I detta syfte besökte han en filial från denna bank i Österrike. Kontakten hade förmedlats av en person som han kände genom sitt arbete. Därefter lämnade AY in en av honom undertecknad ansökan om att öppna ett konto samt den ”kundprofil” som banken begärt från Italien.
- 2 I egenskap av privatkund valde AY ”transaktioner utan rådgivning”. Den kontoansökan som han undertecknat innehöll följande bestämmelse:

”Jag (vi) är införstådd(a) med och godtar de ’allmänna avtalsvillkoren för banktransaktioner’ samt de ’särskilda villkoren för options- och terminstransaktioner på fondbörser och OTC’ samt ’översikten över räntor och villkor’, samtliga i deras gällande lydelse, som underlag för våra aktuella och framtida affärsförbindelser.”

- 3 De ”allmänna avtalsvillkoren för banktransaktioner” som han tidigare erhållit av banken innehöll följande bestämmelse:

”Österrikisk lag ska vara tillämplig på samtliga rättsförhållanden mellan kunden och kreditinstitutet.”

- 4 Under tiden som affärsförbindelsen pågick uppdaterades konsumentens kundprofil flera gånger. Han valde genomgående alternativet ”transaktioner utan rådgivning” för att fritt kunna genomföra sina placeringar enligt eget tycke utan föregående rådgivning från banken.
- 5 I september 2015 och i juni 2016 förvärvade AY osäkrade skuldförbindelser (*exchange traded notes, ETN*) genom banken, vilka han sålde med vinst i juli 2016. Inte heller vid dessa förvärv erhöll han någon rådgivning, utan fattade uteslutande köpbesluten på grundval av en tidningsartikel.
- 6 I oktober 2016 anordnade ett italienskt företag ett evenemang i Padua som riktade sig till institutionella och privata investerare, där även AY deltog. Direktören för detta företag presenterade bland annat en fond i vars portfölj ovannämnda skuldförbindelser ingick. Vid detta evenemang närvarade även en anställd från Liechtensteinische Landesbank. Den anställde presenterade varken nämnda fond eller andra finansiella produkter, utan presenterade endast banken.
- 7 Från oktober 2017 till februari 2018 förvärvade AY på eget initiativ ytterligare andelar i skuldförbindelsen (ETN) genom banken. Konsumenten avgav orderna till banken antingen via telefon eller via e-post. Evenemanget i oktober 2016 påverkade inte hans inköpsbeslut. Vidare förvärvade AY i oktober 2017 genom en skriftlig order till banken andelar i den fond som presenterats vid evenemanget. Kundinformationsdokumentet till denna fond kunde laddas ned på bankens hemsida.
- 8 Banken tillhandahöll inte (heller) några rådgivningstjänster från 2017 och framåt, utan det var fortfarande frågan om ”transaktioner utan rådgivning”, enligt konsumentens uttryckliga önskemål. Det är ostridigt mellan parterna att de respektive köpen genomfördes genom konsignation. Den hänskjutande domstolen tolkar detta så, att banken förvärvade de finansiella produkterna för konsumentens räkning och överförde dem till hans fondkonto vid banken.

II. Parternas yrkanden och argument:

- 9 AY gör gällande att han drabbats av en ekonomisk förlust genom de köp av skuldförbindelser och fondandelar som gjordes från och med 2017 och yrkar att banken ska utge skadestånd på 140 271,10 euro [utelämnas] på grund av bristfällig rådgivning och information. Banken har riktat sin verksamhet mot Italien. Valet av österrikisk lag är inte giltigt, ”särskilt med hänsyn till att de italienska bestämmelserna i Codice Civile (civillagen) och CDC (artikel 67 [18] i den italienska konsumentskyddslagen) är mycket mer förmånliga än de

motsvarande österrikiska bestämmelserna”. Banken har ”åsidossatt [informationskrav] i den mening som avses i 2 och 23 §§ i TUF Gesetzesdekret 58/98 (den konsoliderade finanslagen)”. Ett åsidossättande av skyldigheter före avtalets ingående och informationskrav enligt dessa bestämmelser medför att avtalet blir ogiltigt.

Banken invänder sammanfattningsvis att österrikisk rätt är tillämplig på grund av det giltiga lagval som har gjorts. Konsumenten har inte utnyttjat någon placeringsrådgivning, utan har valt att genomföra transaktionerna i form av ”transaktioner utan rådgivning”. Banken har endast genomfört de enskilda transaktioner som beställts. Investeringarna var ”skäliga” för konsumenten. Därför är banken inte ansvarig enligt den österrikiska lagstiftningen.

III. Förfarandet i det nationella målet

- 10 Domstolarna i lägre instans ogillade talan. På grund av det avtalade lagvalet utgick de från att österrikisk lag var tillämplig. Konsumentens värdepappersdepå och avvecklingskonto hos banken förs i Österrike. Han har i egenskap av kund i Italien som avstått från rådgivning varken utnyttjat någon investeringsrådgivning eller några andra tjänster från banken. Det avtalade lagvalet är ”även tillåtet mot bakgrund av artikel 6.4 a i Rom I-förordningen”. Gentemot en kund som avstår från rådgivning är banken enligt österrikisk rätt endast skyldig att genomföra ett ”skälighetstest” enligt 45 § i Wertpapieraufsichtsgesetz 2007 (2007 års lag om värdepapperstillsyn, nedan kallad WAG 2007, numera 57 § i Wertpapieraufsichtsgesetz 2018 [2008 års lag om värdepapperstillsyn, nedan kallad WAG 2018]) – och inte något lämplighetstest enligt 44 § WAG 2007 (numera 56 § WAG 2018) gällande konsumentens kunskaper och erfarenheter av produkterna och inhämta den information som var nödvändig i detta avseende. Banken har således inte åsidossatt några skyldigheter och ansvarar följaktligen inte för konsumentens förluster.
- 11 **Oberster Gerichtshof** ska pröva konsumentens överklagande. Sammanfattningsvis gör AY gällande att banken genom sin presentation vid evenemanget i Padua i oktober 2016 aktivt har marknadsfört sig i Italien och således riktar sin verksamhet till den italienska marknaden enligt artikel 6.1 b i Rom I-förordningen. Efter detta evenemang beställde han ytterligare andelar i skuldförbindelsen samt i fonder. Hans skadeståndskrav hänförs enbart till dessa köp, vilka gjorts efter evenemanget. Den lagvalsklausul som finns i de allmänna avtalsvillkoren är oskälig vid konsumenttransaktioner på grund av bristande öppenhet och ska således inte tillämpas när AY – som i det nu aktuella fallet – i egenskap av konsument inte har erhållit information om att han enligt artikel 6.2 i Rom I-förordningen kan åberopa skyddet från de tvingande bestämmelserna i den gällande lagstiftningen i det land där han har sin vanliga vistelseort. Den österrikiska lagstiftningen är mycket mindre gynnsam för honom än de italienska bestämmelserna. Undantaget i artikel 6.4 a i Rom I-förordningen är inte tillämpligt, eftersom banken har en engelskspråkig webbplats på vilken italienska

konsumenter kunde få inblick i alla banktransaktioner, skriva ut kontoutdrag och erhålla information, yttranden och analyser. Denna investeringstjänst har tillhandahållits via nätet i Italien – hans hemvistmedlemsstat – utan att det krävdes att han var fysiskt närvarande i Österrike. Således ska italiensk rätt tillämpas på de avtal om finansiella tjänster han ingått i egenskap av konsument enligt artikel 6.1 i Rom I-förordningen.

IV. Tillämpliga bestämmelser:

12 I skälen 7 och 25 i Rom I-förordningen anges följande:

”(7) Denna förordnings materiella tillämpningsområde och bestämmelser bör överensstämja med rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (”Bryssel I”) och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 864/2007 av den 11 juli 2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (”Rom II”).

[...]

(25) Konsumenten bör skyddas av sådana regler i det land där han eller hon har sin vanliga vistelseort som inte kan avtalas bort, förutsatt att avtalet har ingåtts som ett resultat av att näringsidkaren bedriver sin affärsverksamhet eller yrkesverksamhet i landet i fråga. [...]

13 De relevanta bestämmelserna i Rom I-förordningen har följande lydelse:

”Artikel 3

Lagval genom avtal

1. På ett avtal tillämpas den lag som parterna har valt. Lagvalet ska vara uttryckligt eller klart framgå av avtalsvillkoren eller av övriga omständigheter. Genom sitt val kan parterna ange tillämplig lag för hela avtalet eller för endast en del av det. [...]

Artikel 6

Konsumentavtal

1. Avtal som ingås av en fysisk person för ändamål som kan anses ligga utanför hans eller hennes näringsverksamhet (”konsumenten”), med en annan person som agerar inom ramen för sin näringsverksamhet (”näringsidkaren”), ska utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 5 och 7 vara underkastade lagen i det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort, under förutsättning att näringsidkaren:

a) *bedriver sin affärsverksamhet eller yrkesverksamhet i det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort, eller*

b) *på något sätt riktar sådan verksamhet till det landet eller till flera länder, inbegripet det landet, och avtalet faller inom ramen för sådan verksamhet.*

2. *Utan hinder av vad som anges i punkt 1 kan parterna välja tillämplig lag för ett avtal som uppfyller villkoren i punkt 1 i enlighet med artikel 3. Ett sådant val får dock inte medföra att konsumenten berövas det skydd som tillförsäkras konsumenten genom sådana bestämmelser som inte kan avtalas bort enligt den lag som, om inget lagval gjorts, skulle ha varit tillämplig enligt punkt 1.*

[...]

4. *Punkterna 1 och 2 ska inte tillämpas på följande avtal:*

a) *Avtal om utförande av tjänster, om tjänsterna ska utföras uteslutande i ett annat land än det där konsumenten har sin vanliga vistelseort.*

[...]"

- 14 I artikel 3.1 i rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal [utelämnas] föreskrivs följande:

"Ett avtalsvillkor som inte har varit föremål för individuell förhandling skall anses vara oskäligt om det i strid med kravet på god sed medför en betydande obalans i parternas rättigheter och skyldigheter enligt avtalet till nackdel för konsumenten."

- 15 I 879 § stycke 3 i den österrikiska civillagen (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch, nedan kallad ABGB) föreskrivs följande:

"En avtalsbestämmelse i allmänna affärsvillkor eller i standardavtalsformulär i vilken en av parternas huvudförpliktelser inte fastställs är ogiltig om den, med beaktande av samtliga omständigheter, medför allvarlig skada för en av parterna."

V. Tolkningsfrågor:

- 16 AY handlade i egenskap av konsument såväl när affärsförbindelsen inleddes som i samband med de omtvistade uppdragen om köp av finansiella produkter. Villkoren i artikel 6 i Rom I-förordningen var emellertid ännu inte uppfyllda när affärsförbindelsen inleddes, eftersom banken vid denna tidpunkt ännu inte utövade någon verksamhet i Italien eller riktade sin verksamhet dit. Mot denna bakgrund uppkommer enligt Oberster Gerichtshofs uppfattning tre frågor som rör tolkningen av unionsrätten, vars besvarande kan medföra olika resultat i fråga om tillämplig lag.

1. Fråga 1:

- 17 1.1. Inledningsvis krävs det ett klagörande huruvida det förhållandet att villkoren i artikel 6.1 i Rom I-förordningen blivit uppfyllda under en pågående tidigare inledd affärsförbindelse medför att rättsföljderna i denna bestämmelse ska tillämpas på senare transaktioner. Om detta inre är fallet ska österrikisk rätt tillämpas i det konkreta fallet på grund av det lagval som gjorts när affärsförbindelsen inleddes. innan villkoren för tillämpningen av artikel 6 i Rom I-förordningen förelåg
- 18 1.2. När affärsförbindelsen inleddes valde parterna med verkan österrikisk rätt.
- 19 Förekomsten av lagvalet skulle enligt artikel 3.5 jämförd med artikel 10.1 i Rom I-förordningen bedömas enligt österrikisk rätt och således bland annat enligt 879 § stycke 3 ABGB. Genom denna bestämmelse genomförs artikel 3.1 i direktiv 93/13/EEG och bestämmelsen ska således tolkas i överensstämmelse med direktivet. Artikel 3.1 i direktiv 93/13/EEG och således 879 § stycke 3 ABGB utgör inte hinder mot att lagvalet får verkan av följande skäl:
- 20 Ett lagvals villkor i en näringsidkares allmänna försäljningsvillkor som inte har varit föremål för individuell förhandling, med innebörden att lagen i den medlemsstat där den berörda näringsidkaren har sitt säte är tillämplig på det aktuella avtalet, är visserligen oskäligt i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 93/13/EEG, när det vilseleder konsumenten genom att ge intrycket att endast denna lag är tillämplig på avtalet, utan att informera konsumenten om att denne enligt artikel 6.2 i Rom I-förordningen även omfattas av det skydd som tillförsäkras konsumenten enligt tvingande lagbestämmelser som skulle vara tillämpliga i avsaknad av detta villkor (EU-domstolen, C-191/15, Verein für Konsumenteninformation, EU:C:2016:612, punkt 71), det vill säga lagen i det land där vederbörande har sin vanliga vistelseort (EU-domstolen, C-821/21, Club La Costa m.fl., ECLI:EU:C:2023:672, punkt 72).
- 21 Detta förutsätter emellertid att artikel 6 i Rom I-förordningen är tillämplig. Vid den tidpunkt som lagvalet gjordes var detta emellertid inte fallet. AY begav sig till en av bankens filialer i Österrike för att inleda affärsförbindelsen efter att kontakten förmedlats genom en person som han kände genom sitt arbete. Därefter undertecknade han visserligen en kundprofil som banken översänt samt ansökan om öppnande av check- och värdepapperskontot hemma i Italien. Utöver översändandet av dessa dokument finns det inte någonting som tyder på att banken bedriver någon kommersiell verksamhet eller yrkesverksamhet i Italien eller på något sätt riktar sin verksamhet dit. En sådan tillämpning av artikel 6 i Rom I-förordningen är endast aktuell om det framgår av omständigheterna att banken utöver i detta enskilda fall (det vill säga mer generellt) var beredd att ingå avtal med konsumenter i AY:s land (EU-domstolen, C-585/08 och C-144/09, Pammer och Hotel Alpenhof, ECLI:EU:C:2010:740, punkt 92 [avseende artikel 15 i Bryssel I-förordningen]. Se även Oberster Gerichtshof 1 Ob 158/09f, punkt 5, där det fastställdes att ett enda översändande av kataloger saknade betydelse). Det

saknas faktiska omständigheter som talar för att detta var fallet vid den tidpunkt som affärsförbindelsen inleddes.

- 22 Således anser Oberster Gerichtshof att villkoren för en tillämpning av artikel 6.1 i Rom I-förordningen inte var uppfyllda när affärsförbindelsen inleddes. Banken hade således varken någon anledning eller någon skyldighet att hänvisa till denna bestämmelse i lagvalsklausulen. Det föreligger inte heller några andra grunder som tyder på ett rättsmissbruk, särskilt med hänsyn till att österrikisk lag hade varit tillämplig på affärsförbindelsen (tillhandahållande av banktjänster) även utan lagvalet enligt artikel 4.1 b i Rom I-förordningen.
- 23 1.3. Lagvalsklausulen är enligt dess entydiga ordalydelse även tillämplig på framtida transaktioner inom ramen för affärsförbindelsen. Dock har banken efter inledandet av affärsförbindelsen agerat på ett sätt som gör att villkoren i artikel 6.1 i Rom I-förordningen har blivit uppfyllda. Banken har nämligen genom sitt deltagande vid evenemanget i Italien riktat sin verksamhet mot konsumentens hemvistland (nedan under [a]) och ytterligare ordrar från konsumenten omfattas av denna verksamhet (nedan under [b]).
- 24 (a) Banken har (åtminstone) riktat sin verksamhet till Italien.
- 25 I artikel 6.1 b i Rom I-förordningen används begreppet ”rikta” på ett jämförbart sätt som i artikel 15.1 c i Bryssel I-förordningen samt numera i artikel 17.1 c i Bryssel Ia-förordningen. Enligt skäl 7 i Rom I-förordningen bör tolkningen av bestämmelserna i denna förordning överensstämma med bestämmelserna i nämnda förordningar, vilket innebär att EU-domstolens praxis beträffande denna behörighetsbestämmelse även kan tillämpas i förevarande mål.
- 26 Enligt denna rättspraxis (EU-domstolen, C-585/08 och C-144/09, Pammer och Hotel Alpenhof, ECLI:EU:C:2010:740, punkterna 75–76) är det frågan om ett riktande av verksamheten när näringsidkaren har visat en vilja att upprätta kommersiella förbindelser med konsumenterna i en eller flera andra medlemsstater, inklusive den där konsumenten har hemvist. Före ingåendet av ett eventuellt avtal med denna konsument måste det därför föreligga omständigheter som talar för att näringsidkaren hade för avsikt att göra affärer med konsumenter med hemvist i en annan medlemsstat, inklusive den där den aktuella konsumenten har hemvist, i den bemärkelsen att näringsidkaren var beredd att ingå avtal med dessa konsumenter.
- 27 Mot denna bakgrund föreligger det inte någon tvekan om att banken, genom att en av dess anställda presenterade banken vid ett evenemang i Italien, har ”riktat” sin verksamhet mot konsumentens hemvistland. Denna presentation kunde vid en realistisk bedömning endast ha i syfte att göra nya eller ytterligare affärer med de kunder som var närvarande. Eftersom även privata investerare deltog vid evenemanget och det inte finns något som talar för att banken inte var medveten om detta, hänförde sig detta riktande av verksamheten även till ingående av avtal med konsumenter.

- 28 (b) Konsumentens ytterligare ordrar omfattades även av denna verksamhet.
- 29 Det krävs inte något orsakssamband mellan den verksamhet som riktar sig till konsumentens hemviststat och det konkreta ingåendet av avtalet. Det är tillräckligt att verksamheten generellt var riktad mot ingåendet av sådana avtal (se EU-domstolen C-218/12, *Emrek*, ECLI:EU:C:2013:666, punkt 32 [avseende artikel 15.1 c i Bryssel I-förordningen]). Detta kriterium är uppfyllt, eftersom förvärv av finansiella produkter utgör typiska banktransaktioner och banken genom sin presentation eftersträvade ett ingående av motsvarande avtal. Eftersom det inte krävs ett orsakssamband mellan verksamheten och det avtal som senare ingås saknar det ur ett lagvals-perspektiv betydelse att det redan förelåg en affärsförbindelse mellan AY och banken och att banken inte gjorde reklam för särskilda finansiella produkter vid evenemanget i Italien.
- 30 1.4. Banken har således agerat på ett sätt som i sig måste leda till att artikel 6 i Rom I-förordningen blir tillämplig. Det är emellertid osäkert huruvida detta även är fallet när ordrar görs inom ramen för en etablerad affärsförbindelse för vilken parterna – såsom i det här aktuella fallet – har gjort ett giltigt lagval när denna affärsförbindelse inleddes.
- 31 Mot ett sådant antagande talar förtroendet från bankens sida att det lagval som medför en tillämpning av österrikisk lag är giltigt. Det skulle visserligen kunna ifrågasättas huruvida detta förtroende är skyddsvärt om banken efter ingåendet av detta avtal – såsom i det här aktuella fallet – begett sig in på marknaden i konsumentens hemviststat och således i vart fall måste räkna med att lagen i denna stat blir tillämplig vid ingåendet av nya avtal. I det konkreta fallet skulle det emellertid kunna ha betydelse att banken hade en skyldighet att genomföra ordrar. Enligt avtalsvillkoren var banken visserligen endast skyldig att genomföra orderarna (förutsatt de övriga villkoren var uppfyllda) om kunden hade avtalat detta med banken (allmänna delen av villkoren I. B 1. punkt 2 andra stycket). Konsumenten ingick emellertid ett sådant avtal om avgivande av ordrar via telefon med banken den 26 september 2013. Denna skyldighet talar snarare för att bankens förtroende för lagvalets (obegränsade) verkan ska skyddas.
- 32 En liknande slutsats skulle eventuellt även kunna dras av domen i mål C-135/15, *Nikiforidis*, ECLI:EU:C:2016:774, vilken gällde artikel 28 i Rom I-förordningen. I nämnda dom slog EU-domstolen fast att det förhållandet av Rom I-förordningen blir tillämplig endast medför att den blir tillämplig på ett avtal som ingåtts tidigare om avtalet har ändrats i en sådan omfattning att man ska utgå från att det är frågan om ett nytt avtal. Denna bedömning skulle kunna tillämpas i en situation där – såsom i förevarande fall – villkoren för en tillämpning av artikel 6 i Rom I-förordningen blir tillämpliga efter det att avtalet har ingåtts. Det ska dock beaktas att det inte är frågan om en bedömning av ett avtal som ingåtts på obestämd tid i snäv bemärkelse (exempelvis ett anställningsavtal såsom i målet *Nikiforidis*), utan om en affärsförbindelse inom ramen för vilken enskilda självständiga ordrar avges och genomförs.

33 1.5. Således hänskjuts frågan till EU-domstolen huruvida rättsföljderna av en order om köp av en finansiell produkt från en konsument till en bank på grundval av en etablerad affärsförbindelse som utförs av banken ska bedömas enligt den lag som följer av artikel 6 i Rom I-förordningen, när villkoren för en tillämpning av denna bestämmelse ännu inte var uppfyllda när affärsförbindelsen inleddes och parterna vid denna tidpunkt hade gjort ett (omfattande) lagval enligt artikel 3 i Rom I-förordningen.

2. Fråga 2:

34 2.1. Om artikel 6 i Rom I-förordningen i princip anses tillämplig uppkommer vidare frågan huruvida förutsättningarna är uppfyllda för undantaget i artikel 6.4 a i Rom I-förordningen. Enligt detta undantag ska artikel 6.1 och 6.2 inte tillämpas på ”avtal om utförande av tjänster, om tjänsterna ska utföras uteslutande i ett annat land än det där konsumenten har sin vanliga vistelseort”. Ett avtal om köp av värdepapper för kundens räkning utgör ett avtal om tillhandahållande av tjänster i den mening som avses i artikel 6.4 a i Rom I-förordningen.

35 2.2. EU-domstolen har bedömt denna bestämmelse i domen i mål C-272/18, Verein für Konsumenteninformation, ECLI:EU:C:2019:827.

36 I detta mål gällde tvisten förvärv av kommanditbolagsandelar genom ett företag med hemvist i utlandet, vilket agerade som förvaltare. Konsumenterna betalade in de belopp som skulle investeras på ett förvaltningskonto i konsumentens hemvistland och företaget fullgjorde sina informationsförpliktelser enligt förvaltningsavtalet genom att översända rapporter till konsumentens hemvistland och överföra vinster till konton i konsumentens hemvistland. Vidare förfogade företaget över en webbplats för österrikiska konsumenter på vilken dessa kunde ta del av information och utöva sin rösträtt.

37 Enligt EU-domstolen var det viktigt att kontrollera om det följer av de avtalade tjänsternas natur att de, som helhet, endast kan tillhandahållas i ett annat land än det där konsumenten har sin vanliga vistelseort (punkt 51). Om tjänsterna faktiskt tillhandahålls i ett annat land än det där konsumenten ”drar nytta av denna”, ska tjänsterna anses utföras ”uteslutande” i en annan medlemsstat än konsumentens hemvistland endast om konsumenten inte har någon möjlighet att dra nytta av dessa tjänster i det land där vederbörande har sin vistelseort utan måste bege sig utomlands i detta syfte (punkt 52). Detta krav var inte uppfyllt i det konkreta fallet (punkt 53).

38 2.3. I förevarande mål talar det förhållandet att konsumenten kunde avge sin köpordrar genom distanskommunikation (telefon, e-post) från Italien emot att tjänsten ”uteslutande” tillhandahålls i Österrike. Vidare var bankens hemsida även tillgänglig för AY på engelska och där kunde han få insyn i sina konton, vilket inte har bestritts av banken. Dessutom kan det antas att banken även har lämnat information till AY avseende genomförandet av hans ordrar.

- 39 Domen i mål C-272/18 måste emellertid inte nödvändigtvis kunna tillämpas på förevarande mål. Nämnade dom gällde nämligen bedömningen av ett förvaltningsavtal, varvid den aktuella förvaltaren utan tvivel skulle tillhandahålla tjänster som gynnade konsumenten i det land där denne hade sin vanliga vistelseort (mottagande av de belopp som skulle investeras på ett konto i detta land, möjlighet att delta i bolagens beslutsfattande via en webbplats som utformats för denna stat, överföring av avkastning från investeringen till detta land). I förevarande fall öppnades däremot främst (endast) ett konto och en depå i bankens hemvistland och de finansiella produkter som banken förvärvat på kundens uppdrag registrerades där. Således skulle det kunna ifrågasättas huruvida AY faktiskt ”drar nytta” av tjänsterna i sitt land, det vill säga i Italien (C-272/18, punkt 52). Möjligheten att avge ordrar på distans och tillhandahållande av information skulle i detta hänseende endast kunna betraktas som sekundära element som inte utgör hinder mot en tillämpning av artikel 6.4 i Rom I-förordningen.
- 40 2.4. Oberster Gerichtshof anser att det ligger nära till hands att förevarande fall ska behandlas på samma sätt som det fall som EU-domstolen bedömde i mål C-272/18. Det är emellertid inte uteslutet att komma fram till motsatt uppfattning. Mot denna bakgrund begärs ett nytt klagande från EU-domstolen beträffande tolkningen av artikel 6.4 a i Rom I-förordningen. Om det skulle visa sig att denna bestämmelse är tillämplig ska målet uteslutande bedömas enligt österrikisk lag.

3. Fråga 3:

- 41 3.1. Om däremot fråga 1 besvaras jakande och fråga 2 besvaras nekande är artikel 6 i Rom I-förordningen tillämplig. Enligt led 1 i denna bestämmelse medför detta i princip att lagen i det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort blir tillämplig. I förevarande mål innebär detta således att italiensk rätt blir tillämplig. Ett lagval är emellertid möjligt. Enligt artikel 6.2 i Rom I-förordningen får ett sådant val dock inte medföra att konsumenten berövas det skydd som tillförsäkras konsumenten genom tvingande lagstiftning i hemvistlandet.
- 42 3.2. I det konkreta fallet uppkommer således frågan huruvida ett lagval som parterna avtalat fortfarande ska beaktas fastän det där inte – i den mening som avses i domen i mål C-191/15, *Verein für Konsumenteninformation*, ECLI:EU:C:2016:612 – har hänvisats till rättsföljderna enligt artikel 6.2 i Rom I-förordningen (se ovan V.1.2.). Det skulle kunna hävdas att ett lagval som visserligen inte ursprungligen gav upphov till några betänkligheter numera emellertid kan anses oskäligt enligt artikel 3.1 i direktiv 93/13/EEG. I detta fall skulle uteslutande italiensk rätt vara tillämplig enligt artikel 6.1 i Rom I-förordningen. Om någon oskälighet däremot inte anses föreligga ska österrikisk rätt tillämpas på grund av lagvalet enligt artikel 6.2 i Rom I-förordningen, varvid emellertid mer förmånliga italienska lagbestämmelser skulle ha företräde.
- 43 3.3. Mot denna bakgrund begärs även att EU-domstolen klargör frågan huruvida ett lagval som gjorts innan villkoren för tillämpningen av artikel 6 i Rom I-

förordningen förelåg ska anses oskäligt i den mening som avses i artikel 3.1 i rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal [utelämnas] efter att dessa villkor har blivit uppfyllda, om någon hänvisning inte har gjorts till rättsföljderna enligt artikel 6.2 i Rom I-förordningen?

VI. Processuella frågor:

44 [utelämnas]

45 [utelämnas]

Oberster Gerichtshof

Wien, den 8 april 2024

[utelämnas]

ARBETS-DOKUMENT